

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 5Co/54/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4615208973
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 10. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Vladimír Pribula
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2016:4615208973.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Vladimíra Pribulu a sudcov JUDr. Renáty Pátrovičovej a JUDr. Borisa Minksa, v právnej veci navrhovateľky: D. U., rod. G., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom X., H. XXXX/XX, proti manželovi: N. U., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom X., H. XXXX/XX, o rozvod manželstva, o odvolaní manžela proti rozsudku Okresného súdu Topoľčany zo dňa 10. novembra 2015, č. k. 8C/350/2015-18, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie potvrdzuje.

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Topoľčany (ako súd prvého stupňa v zmysle § 9 ods.1 Občianskeho súdneho poriadku, ďalej len „OSP“ a od 1. júla 2016 ako súd prvej inštancie v zmysle § 12 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok, ďalej len „CSP“, za použitia § 2 ods.1 zákona č. 161/2015 Z.z. Mimosporový súdny poriadok, ďalej len „MSP“) rozsudkom zo dňa 10. novembra 2015, č. k. 8C/350/2015-18 rozhodol, že manželstvo D. U., rod. G., nar. XX.XX.XXXX, a N. U., rod. U., nar. XX.XX.XXXX, uzavreté dňa XX.XX.XXXX vo J. U., zapísané v knihe manželstiev D. úradu J. U., vo zväzku X, ročník XXXX, na strane XXX, pod poradovým číslom XX, rozvádza. Účastníci nemajú právo na náhradu trov konania.

2. V odôvodnení tohto rozhodnutia uviedol, že navrhovateľka sa návrhom podaným na Okresnom súde Topoľčany dňa 14.10.2015 domáhala, aby súd rozviedol manželstvo účastníkov konania. Návrh odôvodnila tým, že s odporcom (ďalej len „manželom“) uzavrela manželstvo dňa XX.XX.XXXX vo Veľkom U., z manželstva pochádzajú tri deti, všetky sú plnoleté. Manželstvo nespĺňalo od samého začiatku jej predstavy, manžel viac uprednostňoval svoje partie, často požíval alkohol a navyše bol bezdôvodne chorobne žiarlivý a pod vplyvom alkoholu aj agresívny a táto agresivita sa neustále stupňovala počas celého manželstva. Z uvedených dôvodov žiadala, aby súd ich manželstvo rozviedol.

3. Manžel sa písomne k návrhu na rozvod manželstva vyjadril a uviedol, že pre neho je návrh na rozvod manželstva nepochopiteľný a nemôže uveriť tomu, čo navrhovateľka v návrhu uviedla, on sa rozviešť nechce, chce si zachovať rodinu a manželstvo.

4.1. Po vykonanom dokazovaní výsluchom oboch manželov, oboznámením sa s obsahom pripojených správ a dokladov súd prvej inštancie z hľadiska skutkového stavu zistil, že účastníci uzavreli manželstvo dňa 19.10.1984 pred Mestským národným výborom vo J. U., u oboch ide o prvé manželstvo, obaja účastníci sú slovenskí štátni občania a ich posledné spoločné bydlisko je H. XXXX/XX, XXX XX X.. Z manželstva pochádzajú tri deti, v súčasnosti už plnoleté.

4.2. Medzi účastníkmi konania došlo k vzájomnému odcudzeniu sa už pred šiestimi rokmi, odkedy spolu intímne nežijú a ich vzájomné odcudzenie sa prehĺbilo pred dvomi rokmi, kedy si rozdelili aj financie. Tieto skutočnosti mal súd za preukázané zo zhodných tvrdení oboch účastníkov konania. Z výsluchu navrhovateľky vyplynulo, že sa v domácnosti účastníkov spomínal rozvod už veľmi dlhú dobu (20 rokov). Napriek tomu, že manžel toto tvrdenie poprel, priznal, že zhruba pred 6 rokmi navrhovateľka naozaj rozvod manželstva spomínala, resp. zvažovala.

4.3. Účastníci konania, hoci žijú v spoločnej domácnosti, nemajú žiadne spoločné rodinné, ekonomické, finančné a iné záujmy a ani potreby, ktoré by mohli ich manželské spolužitie obnoviť. Každý z nich vedie minimálne šesť rokov samostatný citový život a minimálne dva roky aj samostatný finančný život.

4.4. Hlavnou príčinou rozvratu ich manželstva je podľa vyjadrenia navrhovateľky, agresivita manžela, uprednostňovanie kamarátov pred rodinou a jeho alkoholizmus. Z uvedených dôvodov nie je zo strany navrhovateľky žiadna snaha o obnovenie spolužitia s odporcom. Súd po vykonanom dokazovaní dospel k záveru, že vzťahy medzi účastníkmi konania, ako manželmi, sú tak vážne narušené a dlhodobo trvalo rozvrátené, že ich manželstvo nemôže plniť svoj účel a od účastníkov nemožno očakávať obnovenie manželského spolužitia. Preto súd manželstvo účastníkov rozviedol.

5. Rozhodnutie vo veci právne odôvodnil podľa ustanovení § 22 a § 23 ods. 1 až 3 Zákona o rodine a o trovách konania rozhodol súd v zmysle citovaného ustanovenia § 144 veta prvá OSP tak, že účastníci nemajú právo na náhradu trov konania.

6.1. Proti tomuto rozsudku podal manžel N. U. odvolanie nestotožniac sa s uvedeným rozsudkom a považujúc toto rozhodnutie a postup súdu za nesprávny. Podľa odôvodnenia rozsudku navrhovateľka uviedla, že manželstvo nespĺňalo od samého začiatku jej predstavy, čo neobstojí s podaným návrhom, v ktorom uvádzala, že známosť trvala 2 roky a manželstvo uzavreli z citovej náklonnosti.

6.2. Nedokáže teda pochopiť, ako súd a seba samu navrhovateľka zavádza a klame a súd jej klamstvom neuveriteľne dal za pravdu. Predsa žili niekoľko rokov spolu, majú tri deti a na niekoľkoročné manželstvo si navrhovateľka nestožovala a ak bola nejakým spôsobom nespokojná, respektíve manželstvo nespĺňalo jej predstavy tak nechápe, prečo spolu splodili tri deti a prečo nepodala návrh na rozvod pred narodením detí.

6.3. Rozsudok považuje za účelový a nesúladný s realitou ani so zákonom o rodine. Je predsa mnoho spôsobov ako prípadné nespokojnosti naprávať, avšak to musia chcieť obaja manželia a prispôbiť sa jeden druhému. Rozvod považuje za to posledné, ak sa vyčerpá všetko pred tým, to znamená psychologická poradňa a iné, čo v tomto prípade absentuje a preto trvá na psychologickej poradni u oboch.

6.4. Nestotožňuje sa s tým, že ho navrhovateľka obvinila, že v dôsledku jeho správania sa stala onkologickou pacientkou; žiada o tom predložiť relevantný dôkaz, v opačnom prípade podá trestné oznámenie za krivé obvinenie na prokuratúru. Údajné nespokojnosti v manželstve začali vtedy, keď navrhovateľka začala pracovať v Rakúsku a skutočný problém je inde, než ho uvádzala navrhovateľka. Sama v návrhu, okrem iného, uvádzala, že domov chodí každé dva týždne a teší sa, kedy už z domu znova odíde. Dôvod jemu ani súdu neprezradila a to považuje on za pravý dôvod k rozvodu.

6.5. S rozvodom nikdy nebude súhlasiť s ohľadom na zdravotný stav a vek oboch manželov. V žiadnom prípade sa nestotožňuje s tým, že požíval alkohol, že je bezdôvodne žiarlivý a pod vplyvom alkoholu agresívny a že agresivita sa stupňovala počas celého manželstva.

6.6. Navrhovateľka nepredložila žiaden dôkaz a preto nechápe, ako súd mohol takýto návrh nepodložený relevantným dôkazom akceptovať a rozhodnúť v jeho neprospech. Rozhodnutie súdu považuje za nesprávne a súd k nemu dospel na základe nedostatočných dôkazov a na základe nesprávnych skutkových zistení.

6.7. Žiada o dvojročnú skúšobnú dobu, v ktorej súd navrhne psychologické liečebne, poradne a iné a následne sa preukáže o relevantnom dôvode, po vyčerpaní všetkých možných dostupných riešení, či

je rozvod nevyhnutný a z akého relevantného dôvodu. Žiadal napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť Okresnému súdu Topoľčany na ďalšie konanie.

7.1. Navrhovateľka sa vyjadrila k odvolaniu a navrhla napadnutý rozsudok potvrdiť, pretože 6 rokov nevedú intímny život, nehospodária spolu nemajú spoločnú domácnosť a každý sa vlastne stará sám o seba. Doterajšie spolužitie sa neustále vyvíjalo len k horšiemu a tak bolo len otázkou času, kedy tento vzťah bude jednoducho ukončený.

7.2. K manželovi nič necíti, už niekoľko rokov je jej vzťah k nemu úplne negatívny a za žiadnych podmienok si nevie predstaviť ďalšie spolužitie s ním. Jej jediným cieľom je urobiť všetko pre to, aby najmladšia dcéra doštudovala vysokú školu a tomto jej chce pomôcť, bez ohľadu na to, či odporca bude alebo nebude mať záujem.

7.3. Celé odvolanie hodnotí iba ako pokus manžela o presadenie svojho zámeru za každú cenu. Realita, ktorá by ich mohla priviesť k spolužitiu je absolútne nereálna a nevie si ju ani predstaviť. Ich manželstvo je jednoznačne unavené jeho nenormálnym priebehom. Okolnosti, ktoré jej roky bránili ukončiť vzťah s manželom už dnes pominuli, a preto sa rozhodla podať tento návrh, nad ktorým rozmyšľa už niekoľko rokov a o ktorých s manželom už niekoľko rokov stále hovorili.

8. V písomných podaniach doručených odvolaciemu súdu navrhovateľka uvádzala, že od novembra minulého roku žije v neľudských podmienkach, manžel jej neustále bráni bývaniu v ich ešte spoločnom byte, z ktorého ona musí často odísť a prespávať mimo. Často ju do bytu ani nechce pustiť so slovami, či má vôbec odvahu tam byť s ním sama. Je to jeho pomsta za to, že sa vôbec odvážila podať návrh na rozvod.

9. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenou osobou včas (§ 201 a § 204 v čase odvolania platného a účinného OSP) proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné, po skonštatovaní, že odvolanie má zákonom predpísané náležitosti (§ 205 ods. 1 OSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 OSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 a contrario CSP), keď miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bol oznámený na úradnej tabuli a na webovej stránke Krajského súdu v Nitre najmenej päť dní pred jeho vyhlásením (§ 219 ods. 3 v spojení s § 378 ods. 1 CSP) a dospel k záveru, že odvolanie manžela navrhovateľky (odvolateľa) nie je dôvodné, preto napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 CSP ako vo výroku vecne správny potvrdil.

10.1. Odvolací súd poznamenáva, že od 01. 07. 2016 nadobudol účinnosť zákon č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok a zákon č. 161/2015 Z. z. - Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“). Konanie o rozvod manželstva je od 01.07.2016 upravené v ustanoveniach § 92 až 100 zákona č. 161/2015 Z. z. CMP.

10.2. Konanie pred súdom prvej inštancie (do 30.06.2016 ako súdom prvého stupňa) sa uskutočnilo podľa Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) platného a účinného do 30. 06. 2016.

10.3. Keďže krajský súd rozhodoval už za účinnosti nových procesných predpisov, bolo potrebné pri ich aplikácii vychádzať z § 2 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z. z., z ktorého vyplýva, že na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak, za použitia aj § 395 ods. 1, 2 prechodných ustanovení Zákona č. 161/2015 Z. z. - Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“).

11. Podľa § 470 ods. 1 CSP, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konanie začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

Právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované (§ 470 ods. 2 prvá veta CSP).

12. Podľa § 387 ods. 1 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody (§ 387 ods.2 CSP).

13. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktorý sa v odôvodnení svojho rozhodnutia zaoberal podstatnými vyjadreniami strán prednesenými v konaní na súde prvej inštancie.

14. Na margo vecnej správnosti napadnutého rozhodnutia odvolací súd poznamenáva, že v ustanovení § 23 Zákona o rodine je uvedená všeobecná hmotnoprávna podmienka na rozvod manželstva, ktorou je existencia vážneho narušenia a trvalého rozvratu vzťahov medzi manželmi spôsobujúca nemožnosť plnenia účelu manželstva a kumulatívne neexistencia ďalšej perspektívy obnovenia manželského spoluzitia. Existencia vážneho a trvalého rozvratu vzťahov medzi manželmi musí byť v príčinnej súvislosti s nemožnosťou napíňať ďalej účel manželstva. Ustanovenie § 23 predpokladá objektívnu existenciu rozvratu vzťahov bez ohľadu na subjektívne stanovisko manželov a na zavinenie niektorého z manželov. Objektívny rozvrat vzťahov znamená, že medzi manželmi je skutočný stav nasvedčujúci nemožnosti plniť účel manželstva, resp. rodiny založenej manželstvom.

15. Z vykonaného dokazovania nesporne vyplýva, že manželstvo účastníkov je nefunkčné a formálne, vzťahy medzi manželmi sú hlboko, vážne a trvale narušené a nie je predpoklad obnovenia manželského spoluzitia. Manželstvo účastníkov neplní funkcie stanovené v Zákone o rodine, pretože manželia spolu nežijú, nehospodária, intímne sa nestýkajú a aj po vynesení rozsudku súdu prvej inštancie sa vzťahy medzi manželmi nezlepšili, ale práve naopak, podľa vyjadrenia navrhovateľky sa výrazne zhoršili, keď manžel jej neustále bráni bývaniu v ich spoločnom byte, z ktorého ona musí často odísť a prespávať mimo, lebo ju do bytu ani nechce pustiť so slovami, či má vôbec odvahu tam byť s ním sama. Podľa navrhovateľky je to jeho pomsta za to, že sa vôbec odvážila podať návrh na rozvod.

16.1. Aj odvolací súd považuje za preukázané, že medzi manželmi došlo k citovému odcudzeniu a obnovenie manželského spoluzitia nie je možné, pretože rozvrat v manželstve účastníkov je vážny a trvalý, ide o kvalifikovaný rozvrat vzťahov, ktorého intenzita je značne vysoká a o vážnosti rozvratu napovedá aj to, že rozvrat sa javí ako nezmeniteľný a nenapraviteľný, keďže nezhody manželov sa týkajú podstatných vecí manželského spoluzitia a medzi nimi sú vážne narušené citové vzťahy.

16.2. Podľa názoru odvolacieho súdu vzhľadom k okolnostiam prejednávanej veci a vzťahom medzi manželmi ani neprichádza do úvahy riešenie týchto rozvrátených vzťahov cestou manželskej alebo psychologickkej poradne ako to navrhoval odvolateľ či zmiernie riešenie mediáciou, keďže podľa vyjadrenia navrhovateľky z jej strany nemôže dôjsť k obnoveniu citových väzieb k manželovi a medzi manželmi ide o dlhodobé oddelené spoluzitie. Do úvahy neprichádzalo ani prerušenie konania, pretože ho nenavrholi obaja účastníci konania, teda nedošlo tu ku konsenzu v otázke obnovenia spoluzitia a ani zo strany odvolateľa nie je snaha o odstránenie konkrétnych príčin rozvratu vzťahov, ale u neho ide iba o poukazovanie na to, že v minulosti vzťahy dobré a že on nebude súhlasiť s rozvodom vzhľadom na zdravotný stav a vek oboch manželov.

17. K námietke odvolateľa, že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci odvolací súd poznamenáva, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo síce aplikoval správny právny predpis, ale ho nesprávne interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

18. V preskúmvanej veci však súd prvej inštancie riadne zistil skutkový stav veci a na zistený skutkový stav aplikoval aj správne ustanovenia právneho predpisu.

19. Súčasťou základného práva na súdnu ochranu v občianskom súdnom konaní podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky je právo na odôvodnenie, ktorého štruktúra je rámcovo upravená v § 157 ods. 2 OSP (teraz § 220 CSP a pre odvolací súd § 393 ods.1 CSP-poznámka odvolacieho súdu). Táto norma sa uplatňuje aj v odvolacom konaní (§ 211 OSP). Odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní však nemá odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na

tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní, zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov prvostupňového rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní (Uznesenie Ústavného súdu SR zo 16. marca 2005, sp. zn. II. ÚS 78/05)..

20. Rozhodnutie súdu ako orgánu verejnej moci nemusí byť totožné s očakávaniami a predstavami účastníka konania, ale z hľadiska odôvodnenia musí spĺňať parametre (limity) zákonného rozhodnutia (§ 157 ods.2 OSP, teraz), pričom účastníkovi konania musí dať odpoveď na podstatné (zásadné) otázky a námietky spochybňujúce závery namietaného rozhodnutia v závažných a samotné rozhodnutie ovplyvňujúcich súvislostiach. Právo (účastníka) a povinnosť (súdu) na náležité odôvodnenie súdneho rozhodnutia vyplýva z potreby transparentnosti služby spravodlivosti, ktorá je esenciálnou náležitosťou každého jurisdikčného aktu (rozhodnutia) (Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Cdo 4/2009 zo dňa 29. júna 2010).

21. Všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu (prvostupňového, ale aj odvolacieho), ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (Uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV.ÚS 115/03 z 3.júla 2003).

22. Súd prvej inštancie v odôvodnení napadnutého rozsudku dostatočne a v súlade so zákonom objasnil skutkový základ pre svoje rozhodnutie o rozvoze manželstva a aj ho právne správne posúdil, preto odvolací súd napadnutý rozsudok ako vo výroku vecne správny podľa § 387 ods.1 CSP potvrdil.

23.1. Podľa § 52 CMP žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

23.2. Pretože náhrada zaplatených trov konania účastníkov v mimosporových konaniach je zásadne vylúčená, a teda žiaden z účastníkov nemá voči ostatným účastníkom nárok na náhradu trov konania, a v danej veci nešlo o výnimku uvedenú v sut. § 53 CMP, odvolací súd rozhodol o náhrade trov konania tak, ako je uvedené v enunciate tohto rozsudku.

24. Toto rozhodnutie bolo prijaté odvolacím senátom pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods.2 druhá veta CSP a § 3 ods.9 posledná veta zák. č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).